І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
„Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. в Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIII. Ч. 196. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 21-го ЖОВТНЯ 1966 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, OCTOBER 21, 1966 No. 196. VOL. LXXIII.

ОСТАННІ ВІСТІ

Четвер, 20 жовтня 1966

В АМЕРИЦІ

СЕНАТОР ДЖОРДЖ ЕЙКЕН пропонує, щоб ЗДА заявили, що вони виграли війну у В'єтнамі і припинили бомбардувати Північний В'єтнам та зменшили свої збройні сили в Південному В'єтнамі, залишивши там тільки частину своїх військ, які обсадили б там важніші стратегічні позиції. 74-річний республіканець із Вермонту сенатор Ейкен розуміє слабу сторінку своєї пропозиції, але обстоює, що його плян є єдиним, який може довести до замирення у В'єтнамі. Його пропозиція дозволила б ЗДА з честю відтягнутися від війни у В'єтнамі, бо всі знали б, що ця країна виконує свої зобов'язання у відношенні до своїх військових союзників.

НАЙВИЩИЙ СУД ЗДА ВІДКИНУВ СКАРГУ стейту Делаверу і 12-ох інших стейтів, які домагалися, щоб Найвищий Суд визнав, що теперішня система електорів є дискримінацією громадян із менших стейтів. Суд не хотів вирішувати цю справу. Головний прокуратор стейту Делаверу твердив, що несправедливим є те, що кандидат на президента з тієї партії, яка в даному стейті дістане більшість голосів, дістає всі електорські голоси в даному стейті, а кандидат іншої партії, яка в стейті дістала на один голос менше, не має ані одного електорського голосу. Ця система є неконституційна згідно з недавнім рішенням Найвищого Суду, який уважає, що всі голоси виборців мають мати таке саме значення.

ЛЕТУНСТВО ЗАМОВИЛО НОВИЙ БОЙОВИЙ джетовий літак, який матиме перевагу над совєтськими МІҐ-ами у В'єтнамі. Замовлено 99 поліпшених джетових бойових літаків типу Фантом в Компанії Мек Даннелл за 272 мільйонів дол. Ці літаки матимуть прилади до стріляння, які зможуть вистрілювати на мінуту 6,000 набоїв. Давніші моделі цього літака мали вмонтовані прилади до стріляння збоку, які спричиняють деякі невигоди під час повітряної боротьби з ворожими літаками. Нові літаки мають і бомби та гарматку й ракети. Американські літаки мають перевагу над совєтськими МІҐ-ами, яких уживають комуністи у В'єтнамі.

АРМІЙСЬКИЙ ІНЖЕНЕЙСЬКИЙ КОРПУС повідомляє, що цього року, не будуть переносити тіла президента Джана Ф. Кеннеді до нового гробу. Ця заява спростовує давнішу вістку, згідно з якою до п'ятьох тижнів в цьому році мали під час сумерку перенести тіло покійного Президента на яких 40 стіп до іншого гробу на Арлінґтонському Національному Цвинтарі. Тепер Інженерський Корпус повідомляє, що архітекти працюють над оформленням цієї частини цвинтаря, і ця праця потриває аж до весни 1967-го року. І аж тоді можна буде перенести тіло покійного Президента до нового гробу.

В 1967-му РОЦІ МАЄ ВМЕРТИ від недуги пістряка 305,000 осіб, на 5,000 більше, як в 1966-му році. Від недуги пістряка легенів в 1967-му році має згинути коло 51.800 осіб на 2,000 більше, як в 1966-му році. Ці числа передбачає Американське Товариство для поборювання недуги пістряка. В найближчому році щодві мінути вмирати має від пістряка один американець. Це Товариство видало книжечку під заголовком „Факти і числа про недугу пістряка в 1967-му році". Коли недуга пістряка поширюватиметься в такому темпі, як тепер, то 50 мільйонів американців стануть жертвою цієї жахливої недуги.

У СВІТІ

ФРАНЦІЯ ВІДКИНУЛА СУҐЕСТІЮ НІМЕЧЧИНИ, щоб відновити переговори з нею щодо її участи в Атлантійському Союзі (НАТО). Французький міністер закордонних справ Моріс Кув де Мурвіль заявив, що Франція, відкликавши свої збройні сили з інтеґрованих збройних сил НАТО, не виступила проте з НАТО, як політичного союзу, і нема про що нараджуватись, бо політичний характер НАТО визначений в його статуті. Мурвіль заявив, що Франція, застерігаючи собі свободу рішення у випадку війни будь-котрого з інших членів НАТО, хоче бути „балансуючим чинником" між Сходом і Заходом.

У КОМУНІСТИЧНОМУ КИТАЇ НАЙБЛИЖЧИЙ ЗБІР ЗЕРНА БУДЕ НАЙНИЖЧИЙ за останніх 5 років. Він не перевищить 175 мільйонів метричних тонн, себто буде на 5 мільйонів метр. тонн менший за збір з минулого року, та на 10 мільйонів нижчий за 1964 рік. Однак західні фахівці твердять, що це не буде для Китаю катастрофою і не захитає стабільности комуністичного режиму та що в цьому невроджаї не завинили бешкети червоноґвардійців, яким вища влада заборонила шкодити праці при жнивах. Все ж, Комуністичний Китай буде примушений купувати зерно знову у „капіталістів".

КРЕМЛІВСЬКА ВЕРХІВКА СТАРАЄТЬСЯ ПОМЕНШИТИ НАЗВЕРХ ЗНАЧЕННЯ теперішнього з'їзду комуністичних верховодів з усіх сателітських країн. Західні кореспонденти з Москви схиляються до погляду, що тепер ведуться тільки засекречені наради совєтських верховодів з лідерами сателітських країн щодо В'єтнаму й Комуністичного Китаю та можливости пожвавлення торгівлі з Америкою, та що у висліді цього з'їзду не буде ніякого комунікату. Спільне наватрування Комуністичного Китаю мало б прийти щойно на майбутньому збіговищі всіх комуністичних партій світу.

НА ПАРИЗЬКОМУ СУДОВОМУ ПРОЦЕСІ ПРОТИ ВИНУВАТЦІВ СХОПЛЕННЯ І, МАБУТЬ, УБИВСТВА МАРОККАНСЬКОГО ПОЛІТИЧНОГО ЕМІҐРАНТА АХМЕДА БЕН БАРКИ 29 ЖОВТНЯ МИН. РОКУ ПРИЙШОВ несподіваний зворот: полковник Ахмед Длімі, голова марокканської тайної поліції, якого мали судити за цю саму справу заочно, разом з марокканським міністром внутрішніх справ генералом Мохаммедом Уфкіром, прилетів з Марокко і ставився добровільно перед судом у Парижі. Також зголосився один арабсько-аль- заявив, що він виїздить з Марокко, щоб ставитися перед жирський політик, який публічно оскаржив французького міністра внутрішніх справ Рожера Фея, що він знав про плян схоплення Бен Барки. Тому, мабуть, де Ґолль змінить свій плян говорити про цю справу на своїй найближчій пресовій конференції 28 ц. м.

ЗАХІДНЬО-НІМЕЦЬКИЙ КАНЦЛЕР ЛЮДВІҐ ЕРГАРД ПЕРЕСТЕРІҐ посадника Західного Берліну й лідера соціялістів В. Брандта, щоб він не придавав великої ваги тому, що йому сказав був тиждень тому совєтський амбасадор у Східній Німеччині Пьотр Абрасімов, бо фактом є, що Москва відкидає всі спроби Західньої Німеччини щодо покращання взаємин і займає в проблемі з'єднання Німеччини непримирливо негативне становище.

Конґрес проти пляну Президента збільшити торгівлю з комуністичним бльоком

Вашинґтон. — 18-го жовтня Палата Репрезентантів більшістю 167-ох до 121-го голосу відкинула пропозицію президента Джансона збільшити та полегшити торгівлю з комуністичними країнами. Президент говорив про збільшення торгівлі з комуністичними державами 7-го жовтня. Це збільшення торгівлі мало б відбутися цим способом, що Експортово - Імпортовий Банк мав би збільшити кредити таким комуністичним державам, як Польща, Угорщина, Болгарія і Чехо - Словаччина, щоб вони могли купувати за доляри більше товарів у ЗДА. Палата Репрезентантів заборонила Експортово-Імпортовому Банкові збільшувати кредити комуністичним державам. Представник республіканців конґресмен Пол Файндлі виступив проти проєкту Президента, кажучи, що не треба скріплювати економіку комуністичних держав, як довго вони підтримують американського ворога в Південному В'єтнамі. Частина демократів приєдналася до республіканців, і Палата відкинула плян президента Джансона про збільшення експорту та імпорту до і з комуністичних держав.

Конґрес схвалив проєкт фінансувати вибори Президента зі збірок, стягнених при плаченні податків

Вашинґтон. — Конґресова конференція несподівано 19-го жовтня схвалила плян, щоб платники податків могли зазначувати на податкових звітах, що вони погоджуються платити по одному долярові на виборчу кампанію для обидвох кандидатів на президента. Стягнені цим способом суми були б розділені між кандидатів двох великих партій, і цими грішми партії мали б фінансувати виборчу кампанію своїх кандидатів. Сподіваються, що цим способом стягнена сума виносила б коло $60 мільйонів; подружжя могло б заявляти на податкових звітах, що воно жертвує на виборчу кампанію по 2 доляри, по долярові від особи. Гроші, зібрані щороку при плаченні податків, зберігала б державна скарбниця, і кожного четвертого року розділили б їх між обидві партії таким способом, що вони діставали б за кожний голос, що є понад 10 мільйонів — один доляр. Гроші, які залишилися б після розділу між партії, зберігалися б до найближчих президентських виборів. Інші, менші партії могли б діставати фонди зі зібраних цим способом сум тоді, коли їхній кандидат дістане більше, як 5 мільйонів голосів.

Кожна десята американська дитина від 5 до 17-ох років потребує консультації у лікаря-психіятра

Вашинґтон. — Сенатська підкомісія в справах злочинности малолітніх, очолювана сенатором Томасом Даддом опублікувала звіт, з якого виходить, що кожна десята американська дитина у віці від 5-ох до 17-ох років потребує консультації лікаря-психіятра. Число дітей у вище згаданомі віці становить коло 46.5 мільйона, це значить, що 4.6 мільйона дітей в цьому віці потребують лікарських оглядин, щоб лікарі вирішили, чи їм треба тільки звичайної поради психіятра, чи дійсного лікування психічної недуги. Сенатор Дадд заявив, що з категорії вище згаданих дітей, щороку прибувають коло 600.000 злочинців. Зі звіту цієї Підкомісії виходить, що 2.500.000 малолітніх у віці від 10-ох до 17-ох років вже мали діло з поліцією і є записані в її рекордах. В цій групі є більше хлопців, як дівчат. Число нелітніх злочинців, на основі судової статистики, щороку збільшується на 14 відсотків. Сенатор Дад гадає, що Уряд повинен збільшити контролю над злочинами нелітніх та збільшити засоби, щоб малолітні не мали потреби виконувати злочинів. Боротьба проти вбогости та освіта — належатимуть до цих засобів.

ІНЖЕНЕРИ ВЛАШТОВУЮТЬ ЗУСТРІЧ ІЗ СТУДЕНТАМИ

Філядельфія. — Місцевий Відділ Т-ва Інженерів влаштовує в суботу 22-го жовтня о год. 7.00 веч. в залі Гюстон Гол при Пенсильвенійському Університеті чергову імпрезу „Зустріч із студентами" з нагоди початку академічного року. Зустріч почнеться доповіддю професора економічних і політичних наук з Ле Мойн Коледжу в Сиракюзах, Н. Й., д-ра Миколи Ю. Богатюка. Зчерги слідуватиме мистецька частина у виконанні студетів та забава з танцями.

Президент відвідав Нову Зеляндію — відлетів до Австралії

Веллінґтон. — Президент Джансон перевів один день в Новій Зеляндії та наступного дня, в середу 19 ц. м., відлетів до Австралії. Тому, що летовище у Веллінґтоні замале, щоб примістити великий джет, що ним летів Президент, він приземлився за 97 миль від тієї столиці Нової Зеляндії, на летовищі летунської бази Оґакі. Під час обіду з лідерами новозеляндського парляменту, Президент виголосив промову, в якій заапелював до Північного В'єтнаму припинити війну, „якої ви не можете виграти", та приступити разом з іншими народами південної Азії до господарської відбудови тої частини світу та її культурного і здоровного піднесення. Президент повторив свою пропозицію, яку він зробив у промові в Балтиморі півтора року тому, що Америка готова дати більйон долярів для економічної відбудови південно - азійських країн, включно з Північним В'єтнамом. Президент запевняв, що він — Америка — не хоче війни і розуміє її страхіття, але у випадку В'єтнаму не було іншого виходу, як збройно протиставитися комуністичній аґресії. Президент вплів у свою промову також персональну сантилентальну нотку, згадавши своє перебування у Новій Зеляндії тому 24 роки, як ранений лейтенант-коммодор морської фльоти. Президент звернув теж увагу, що сучасна техніка знецінила географічні віддалі та тісно пов'язала всі світові проблеми. Тому, мовляв, Америка так само близько зацікавлена в проблемах Азії й Океанії, як Европи. — У Новій Зеляндії приймали президента Джансона і його дружину так само сердечно, як на Гаваях, дармащо в Новій Зеляндії тамошня соціялістична Партія праці ставиться опозиційно до політики уряду щодо В'єтнаму. Нова Зеляндія вислала на протикомуністичний фронт до Південного В'єтнаму тільки 150 вояків задля задемонстрування своєї солідарности з Південним В'єтнамом і Америкою. Група демонстрантів носила афіші з опозиційними гаслами та з реколендацією, щоб Роберт Кеннеді став президентом Америки — але ця демонстрація проминула майже безслідно. Президент відлетів до Австралії, де відвідає чотири міста: Каберру, Мельбирн, Сидней і Брісбейн.

Репрезентанти УНС взяли участь у Конвенції Мишиґенського Братського Конґресу

Дірборн, Миш. — В днях 10 і 11-го жовтня ц. р. тут у просторій залі „Голідей Інн" відбулася річна Конвенція Мишиґенського Братського Конґресу, який постав з волі братніх забезпеченевих організацій, що діють на терені стейту Мишиґен. Вони зорганізували його на те, щоб він їх репрезентував, координував їхню працю, ширив серед суспільства їхні ідеї та принципи, заступав їх в обезпеченевих справах перед стейтовою владою, полагоджував їхні непорозуміння і тим способом змагав до кращого їхнього росту.

Український Народний Союз є членом цього Конґресу і вислав на цю Конвенцію своїх представників, а саме — Андрія Триша голову Окружного Комітету УНСоюзу в Дітройті, Володимира Дідика — кол. головного радного, Володимира Борискевича-Бойда — голову Відділу УНСоюзу в Гемтремку та головного контролера Івана Ващука.

В Конвенції взяло участь 46 організацій, на всіх 49 об'єднаних у цьому Конґресі. Конвенція була дуже ділова й змістовна. В програму її, крім властивого порядку нарад, входили три доповіді з ділянки життєвого забезпечення. В цих доповідях прелеґенти з одного боку вказували на великі досягнення братніх обезпеченевих організацій, а з другого боку давали напрямні для дальшої їхньої праці.

Українські делеґати були на Конвенції активними й діловими, і тим звернули на себе увагу присутніх делеґатів. В часі, коли відбувалася реєстрація, українські делеґати зуміли на скору руку підготовити гарну виставку союзових видань. Учасники Конвенції підходили до виставки, а українські делеґати давали їм докладні інформації про Український Народний Союз.

В ході нарад предсідник конвенції попросив до слова гол. контролера Івана Ващука, який, привітавши конвенцію від УНСоюзу, подав його ціль і осяги та заявив дальшу співпрацю з Мишиґенським Братським Конґресом.

Трьох членів української делеґації Андрій Триш, Володимир Борискевич - Бойд та Іван Ващук брали участь в трьох конвенційних комісіях. Для українських делеґатів ця Конвенція була вдалою і успішною. Вона дала їм нагоду не лише за пізнатися з делеґатами інших братніх організацій, обмінятися думками, але також дала можливість поширити серед них докладні інформації та добре ім'я УНСоюзу. Делеґація УНСоюзу винесла також деякі користі, бо заслухавши трьох доповідей про життєве обезпечення, одержала чимало правних і практичних інформацій, які в майбутньому напевно послужать у союзовій праці.

НОВИЙ АСИСТЕНТ ДЕРЖАВНОГО СЕКРЕТАРЯ ДЛЯ СПРАВ ВТІКАЧІВ ТА МІҐРАЦІЇ

У зв'язку з найменуванням амбасадора Джеймса Вайна на становище спеціяльного асистента державного секретаря для справ утікачів та міґрації у бюрі конґресмена Фігена відбулася нарада в справі питань, що мали б бути порушені на найближчій конференції для справ утікачів у Женеві. На фото (зліва): амбасадор Джеймс Вайн, конґресмен Майкел А. Фіген з Огайо та Майкел Цєплінскі, заступник асистента державного секретаря для адміністраційних справ.

ПРОТОКОЛ КОНВЕНЦІЇ УНС

З технічних причин — з уваги на зливний дощ не доставлено на час паперу — сьогодні перервано друк Протоколу з 26-ої Конвенції УНСоюзу. Завтрішнє число „Свободи" появиться разом із англомовним „Українським Тижневиком", а друк Протоколу продовжуватиметься вже 4-сторінковими вкладками в чергових числах „Свободи".

У Південному В'єтнамі поладнано назріваючу кризу уряду

Сайґон. — Прем'єрові Південного В'єтнаму Нґуєнові Као Кі вдалося поладнати внутрішній конфлікт в його уряді, який грозив поважною кризою. Цей конфлікт вибух після того, як міністер внутрішніх справ, ген. Нґусн Нґоґ Лон, арештував був кілька днів тому заступника міністра здоров'я за те, що той, в неприявності міністра перевів зміни в тому міністерстві, заступивши кількох колишніх втікачів із Північного В'чтнаму — південно - в'єтнамськими автохтонами. Прем'єр Нґуен Као Кі і названий вгорі міністер внутрішніх справ є „північними" в'єтнамцями. Народжені в Південному В'єтнамі в'єтнамці нарікають, що „пришельці", себто їхні земляки втікачі з Північного В'єтнаму здобули найважливіші позиції в державному апараті. Сім „південних" в'єтнаміців зголосили димісію. У висліді нарад з Нґуєном Као Кі — два з них свою димісію відкликали, а п'ять погодилися залишитися в уряді до часу, поки відбудеться Манільська конференція, після якої мать вестись дальші розмови на цю тему. Один із міністрів, що зголосив був димісію, поїде також на Манільську конференцію.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

40-РУЧЧЯ 361-го ВІДДІЛУ УНС у НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — Українське Допомогове Товариство „Дністер", 361-ий Відділ УНСоюзу в Ню Йорку, відзначить 40-річчя свого існування святочним бенкетом в суботу 29 жовтня ц. р. Відбудеться бенкет у великій залі Українського Народного Домі при 140-42. В програмі передбачені теж мистецькі виступи. До ділового комітету відзначення цього ювілею входять: Іван Винник, Володимир Хоміцький, Роман Крупка, Василь Яськів та Марія Сосницька.

У КЛІВЛЕНДІ ВИДАНО ЮВІЛЕЙНИЙ ЗБІРНИК НА ПОШАНУ ВОЛ. РАДЗИКЕВИЧА

Клівленд. — Заходами Ювілейного комітету для відзначення 80-річчя з дня народин видатного українського письменника і педагога проф. Володимира Радзикевича, проведеного ще до його смерти в дні 14 вересня 1966 р., й у виданні Українського-Музею-Архіву у Клівленді появився тут п. н. „Володимир Радзикевич", окремий ювілейний збірник на його пошану. На зміст збірника склалися статті і спогади І. Ставничого, М. Б. Ждана, М. С. Папа, Гр. Голембйовського, Л. В. Бачинського, Гр. Бобкова та Р. В. Кухара.

КІНОРЕЖИСЕР ЄВГЕН ДЕСЛАВ ПОМЕР В НІЦЦІ У ФРАНЦІЇ

Париж. — Тижневик „Українське Слово" подав у числі з 2 жовтня ц. р. вістку, що дня 10 вересня ц. р. помер у Ніцці відомий український кінорежисер і журналіст Євген Деслав, справжнє прізвище якого було Євген Слабченко. Народжений 1900 р. в Києві. З 1920-років перебував на еміґрації, працюючи в кіноіндустрії — в 1925-39 рр. у Парижі, в 1943-53 у Мадриді (Еспанія) і згодом у Ніцці. Із своїми короткометражовими фільмами брав участь у міжнародних фільмових фестивалях, здобуваючи на одному з них — у Венеції 1956 року — почесний диплом. Співпрацював у багатьох українських часописах і журналах. Останніми роками збирав матеріяли до історії української дипломатії і залишив працю із цієї ділянки.

ВИКЛАДИ УНІВЕРСИТЕТУ УКРАЇНОЗНАВСТВА ПРИ НТШ

Ню Йорк. — Виклади осінньо-зимового семестру Університету Українознавства починаються в суботу, 22 жовтня ц. р. в годині 4-ій по полудні в залі НТШ, 302 Вест 13 вулиця в Ню Йорку. Проф. І. Губаржевський говоритиме про „Українську літературу старої доби", а проф. д-р К. Кисілевський викладатиме про „Історичне українське словництво". Вписи студентів (-ок) приймає секретаріят того ж дня, перед викладами. Навчання безплатне.

РАДІОПРОГРАМА СТУДЕНТСЬКОЇ ГРОМАДИ В НЮАРКУ

Нюарк, Н. Дж. — Заходом Української Студентської Громади в цьому місті започатковано у вересні цього року українські радіопередачі, призначені головно для англомовних слухачів. Відбуваються ці передачі кожного понеділка о год. 6:30 веч. з радіовисильні при Сітон Гол Університеті на хвилях 89.5. Протягом трьох тижнів ці радіопередачі ведуться англійською мовою, в четвертому тижні — українською

Активну участь в готуванні програм беруть: Юрко Торбач, Марійка Горбатій, Квітка Семанишин, Богдан Гарасим, Мирон Бакум, Софійка Мартинець, Марійка Процюк, Роман Гой, Роман Пітьо.

ДОБРЕ ДІЛО МАЛОЇ ПАРАФІЇ

Маленька парохія (українська католицька) імени св. о. Миколая в Елмайра Гайт, Н. Й., під проводом своїх тростистів Юрія Кальверика та Василя Довжицького, улаштувала фестин у власному Українському парку, та весь дохід разом з добровільними датками в сумі 1,000.00 (тисяча) долярів вислала до Риму на руки Їх Еміненції Верховного Архиєпископа, Кардинала Йосифа, — на цілі Українського Католицького Університету в Римі. Парохом церкви св. о. Миколая є Всч. о. Мирослав І. Мищишин.

Український Оперний Ансамбль ставить „Сватання на Гончарівці" у Ню Йорку

Ню Йорк. — Місцевий Український оперний Ансамбль, що увійшов уже в сьомий рік свого існування, ставить, після ряду успішних вистав, відому українську народну оперету „Сватання на Гончарівці", автором якої є Григорій Квітка-Основ'яненко і музику до якої написав К. Стеценко. Відбудеться вистава цієї оперети в неділю 23 жовтня ц. р. о год. 6-ій вечора в залі Фешен Інституту при 225 Вест 24-а вулиця в Ню Йорку. У виставі беруть участь: Т. Федорович, М. Стефанишин, Т. Лихолай, І. Гош, Б. Крушельницький, М. Яблпнський, Л. Рейнарович, С. Вовчук. Постановка оперети буде під керівництвом Т. Федоровича і на тлі його ж декорацій. Музичне керівництво буде в руках проф. О. Стратичука, танками проводитиме О. Ґенза. В склад оркестри входять колишні члени Львівської опери й молоді абсольвенти Українського Музичного Інституту.

СВОБОДА SVOBODA
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Зобов'язання перед майбутнім

1966-ий рік належить у нашій історії до найбагатших на різного роду громадську активність. Протягом цього ж року відбулися конвенції братських Союзів, відбувся Конгрес Американських Українців, перед нами ще Другий З'їзд Українських Журналістів Америки й Канади та інтенсивна підготова до Світового Конгресу Вільних Українців, уже конкретно заплянованого на листопад наступного року. На всіх цих більших і менших зібраннях, однаково тих, що відбулися, як і тих, що ще відбудуться, особливу увагу мала і матиме справа нашого доросту, наших спадкоємців.

Багато, дуже багато слів сказано й написано на тему доросту. І з певністю можна твердити, що наша громада не обмежується тільки словами, бо чимало в цьому відношенні вже зроблено. Українознавчі школи, молодечі организації є ділами, що супроводять наші слова. Проте, все це до деякої міри однобічне в тому сенсі, що наш доріст є предметом нашої журби і наших старань, але тільки у відносно малій мірі підметом нашого загального розвитку.

Чи не найкраще з'ясував цю проблему один із наймолодших учасників недавнього Конгресу Американських Українців, пригадуючи своїм, можна сказати, батькам, що — хочуть вони того чи ні — їхні діти таки переберуть від них провід у громаді, бо вони, батьки, повмирають. Чому ж не подбати, щоб ця зміна варти проходила поступово, пляново, при відповідній підготові? Чому б нам цих наших наступників уже тепер, ще за нашого життя, не включати в провід наших установ, щоб вони мали час і нагоду працювати разом із досвідченими діячами, від них учитись і їх доповнювати молодечою енергією й ініціятивою? Здається, з нашим доростом ми поводимося так, як та мати, що свого дорослого сина вважає все ще за дитину, яка потребує опіки.

В найкращому інтересі нашої громади та її майбутнього ми мусимо змінити таке наше наставлення до молоді. Даймо молодим людям нагоду не тільки бути предметом нашої журби й опіки, але й підметом у формуванні нашого життя та нашої долі. Даймо їм нагоду завчасу проявлятись і навіть, евентуально, робити помилки, на яких вони зможуть учитись, щоб їх оминути тоді, як матимуть повну відповідальність. Це — наше зобов'язання перед майбутнім нашої громади й нашого народу.

Смерть в ім'я обов'язків

У цілонічній пожежі з минулого понеділка 17-го на вівторок 18-го жовтня, що охопила була промисловий будинок у центральній частині Мангеттену в Ню Йорку, згинуло 12 пожежників. З десятками своїх побратимів вони гасили ту пожежу, продершися крізь море полум'я всередину будинку. Всі вони були досвідченими, загартованими в тому ділі людьми, був між ними й старшина пожежної сторожі. Отож, діяли вони свідомо, здаючи собі справу з небезпеки, хоч не припускали, що ця небезпека для них смертельна.

Ця подія — щось більше, як загибіль 12-ох мужчин у силі віку, як трагедія 12-ох залишених вдів та 32-ох сиріт. Це щось більше, як катастрофа, якої не було протягом останніх ста років існування Пожежного департаменту в адміністрації Нюйоркської метрополії світу. Це — величний пам'ятник людському духові, людській відвазі, людському розумінню обов'язку. Адже ніхто нікого з отих героїв-пожежників не примушував вибирати такий небезпечний фах. І напевно кожний з них міг би знайти собі вигіднішу, а може й краще оплачувану працю. І ніхто з них не старався триматись осторонь будинку, що його охопив з усіх сторін вогонь, а пішли вони без надуми за своїм старшиною, не мавши в той момент навіть часу на роздумування: вся їхня психіка була пронизана почуттям обов'язку, що його вони добровільно взяли на себе і що його мали виконувати — без уваги на власну безпеку, без уваги на долю своїх родин.

При всьому смуткові, що його породжує така трагедія, треба радіти, що є ще на світі тихі герої, здатні жертвувати своїм життям в ім'я обов'язку — робити добре діло. Особливо в сучасному світі, пережертому доктринами матеріялізму, вигідництва й квієтизму, такі подвиги сірих анонімових людей сповнюють гордістю. Як виглядало б людство, коли б не було таких героїв небезпечної праці і твердого обов'язку?! Вісім мільйонів мешканців Ню Йорку потрясені. Жертвам влаштують величний похорон, родинами заопікуються. І за кілька днів справа зникне із сторінок преси. Але залишиться ця непроминальна вартість, яку мають в історії людства вчинки людей, що згинули в ім'я вищої, безкорисливої цілі, в ім'я обов'язку.

Яків Зозуля

ПРО ПУБЛІКАЦІЮ ДОКУМЕНТІВ

У зв'язку з наближенням 50-ліття відновлення української державности деякі українські установи задумують видавати документи з доби визвольних змагань. Завдання дуже похвальне, а рівночасно конче потрібне й відповідальне.

При цій оказії вартс пригадати, що деякі наші автори - історики, журналісти та науковці — публікували в своїх працях деякі документи без належної уваги до їх історичної вартости: змінювали дати видання тих документів чи робили в них редакційні поправки. В автентичних документах, наприклад, всі Універсали Центральної Ради подається під зміненими датами. Перший Універсал, замість правдивої його дати 10-го червня, друкується з датою 23 червня, 3-й Універсал — замість 7-го листопада має дату 20-го листопада, проголошення Україні війни Російською Республікою замість 4-го грудня 1917 р. подається з датою 17 грудня і ін.

Пояснюється це тим, що, мовляв, европейський культурний світ уже віками користується новим календарем, заведеним Папою Григорієм XIII в 1582 році, а в Росії уживали старого юліянського календаря, що діє від 1 січня 45 року перед Христом. Україна змінила старий стиль 16 лютого 1918 року на новий, вилишивши 13 днів, і день 16-го лютого проголосила за день 1-го березня. 1/14 лютого 1918 р. подібну зміну зробила також влада Російської республіки, як і решта держав, які раніше входили до царської Росії.

Отож, наші автори, підробляючись до чужого читача, стали змінювати дати також на документах, виданих перед датою зміни. Цього робити ніяк не можна без належного удоводнення. Інші народи цього також уникають. Наприклад, Джордж Вашингтон народився за діяння юліянського календаря 11-го лютого 1732 року. При зміні цього календаря Англією 2 вересня 1752 вилишено дні, які припадали на 3-13 вересня, і новий стиль почався з 14-го вересня 1752 року. При цій зміні день народження Джорджа Вашингтона припадав би на 22 лютого. Обидві ці дати подають американські енциклопедії. Коли ж зміну перевести тепер, то треба було б додати ще два дні, і день його народження був би 24 лютого.

Зате дата Декларації Незалежности 4 липня, яку бачимо на фотографіях оригінального документу, залишається без зміни, хоч тепер день ухвалення декларації припадав би на 6 липня.

За календарем не можна міняти дат ніяких актів, бо календар „втікає" через свою математичну недосконалість. Ось доказ з нашої історії. Переяславський трактат Богдана Хмельницького з московським царем Олексієм Михайловичем був укладений 8 січня 1654 року. Енциклопедія Британіка подає, одначе, дату 18 січня 1654 року, отже на 10 днів пізніше, бо в Римі від 1582 року діяв уже новий стиль, хоч він не був ще прийнятий ані в Німеччині, ані в Англії. Коли б зробити зміну тепер, то треба було б додати до 18 ще три дні, і тоді вийшло б, що Переяславський трактат був укладений 21 січня.

З правного погляду ніяких змін в документах робити не дозволяється, і за це навіть карають як за фальшування. Кожна фізична особа одержує урядовий документ про своє народження, в якому зазначається дату народження за діючим календарем. Цю дату вписується у закордонний пашпорт, в сертифікат громадянства, в тестамент. З цією датою в'яжуться певні законні права й обов'язки. Американський іміграційний уряд вимагає від кожного іміграната доказу про його народження. Якщо дана особа народилася перед 15-им лютого 1918 року на території, що лежить на схід від Збруча, то її метрика була написана за старим стилем. Якщо вона народилася, наприклад, 31-го грудня 1900 року, то цю дату американський закон приймає за підставу для признання їй різних прав і вигод. Одним з таких прав уважається соціяльна допомога по досягненні 65 років, або для поданого прикладу від 1-го січня 1966 року, хоч за новим стилем ця особа мала б 65 років тільки 13-го січня 1966 року, а право на виплату допомоги могло б прислуговувати найраніше від 1-го лютого 1966 р.

Якщо закон признає таку велику силу документові окремої фізичної особи, то тим більшої сили надає актам державного значення. Такі акти зроджують права, обов'язки та відповідальність за великі матеріяльні шкоди для своїх і чужих громадян у випадках війни.

Україна перебуває в стані війни з Російською республікою — тепер СССР — від 4-го грудня 1917 року. Внаслідок цієї війни українська територія опинилася під військовою окупацією совєтської влади. З погляду міжнародного права цього стану не могли змінити ніякі її махінації з т. зв. Харківським урядом, як фіктивним. А фіктивність Уряду УССР виразно стверджують знавці міжнародного права (А. Фердросс, В. Шетцель, К. Марек та інші. Порів. розвідку д-ра В. Лисого: „Міжнародно - правний статус УССР", збірник „Вільна Україна" ч. 51, 1966).

Ніякі договори московської влади з тим урядом не могли змінити стану воєнної окупації України на інкорпорацію її в склад СССР, бо цьому перешкоджає стан війни, розпочатої за міжнародним правом. Це право далі признає Українську Народню Республіку незалежною державою, хоч виконання нею влади на її території уважається тимчасово завішеним. Так само членство УССР в ОН не змінює цього стану, бо тут діяв тільки політичний маневр окупанта — СССР, а не народження правного титулу для її незалежности.

Український Державний Центр на чолі з президентом і Урядом УНР має велику правну вагу, бо він самим своїм існуванням домагається відновлення незалежної української держави. Це домагання до Москви будуть ставити також наші наступні покоління. Для цього вони потребуватимуть доказів історичними документами в їх автентичній, оригінальній формі, без найменших змін. Кожна зміна в історичному документі завдає шкоди при домаганні права на віднову української держави. Об'єктивні дослідники добре знають про зміну стилів у 1918 році, і всякі помічені ними зміни дат тільки зменшують доказову силу документу, даючи противній стороні аргумент для заперечення домагання. Московські вчені послідовно подають спочатку дату за старим стилем, а в дужках за новим. (Див. Енцикл. Британіка, т. 19, ст. 705 і д.)

Зрештою, молодь, яка студіює нашу історію, засвоює дати такі, які подаються їй у книжках, пресі, доповідях, святкуваннях. Чи ж було б доцільним, щоб вона виховувалася на фальшивих датах, хоч вони з математично-астрономічних поглядів і правильні?

НОВИЙ ПОЧИН

Мюнхен. — Події останнього року показують, що великодержави Заходу готові дійти до згоди з Москвою в межах Европи. У Вашингтоні вже ніхто не говорить про місію ЗДА визволяти народи від большевизму, а в московській „Правді" у передових статтях пишуть про „зміцнення миру в Европі".

І та й друга сторона розуміють можливість згоди і мирного співжиття на основі теперішнього стану: „народні демократії" повинні й надалі бути в сфері впливу Москви, натомість Кремль відмовляється від спроб накидати свій режим країнам, що лежать на Заході Европи.

Довгий час у Федеративній Республіці Німеччини жила надія, що західні великодержави допоможуть зліквідувати комуністичний режим, накинутий Москвою 17 мільйонам німців у так званій „Німецькій Демократичній Республіці". Але, як показує дійсність, ці надії були марні. І сам президент Джансон у промові 13 жовтня ц. р. виразно сказав, що справа об'єднання Німеччини — це діло самих німців.

Заступник голови Німецької Соціял - Демократичної партії, член парляменту Герберт Венер ще 1958 року перестерігав своїх земляків, що німецька політика не може покладати надію тільки на прихильність західніх союзників, і що треба виявляти власну ініціятиву. Тоді цей голос був заглушений, мовляв, це значило б почати розмови з агентом Москви Ульбрихтом. Тепер Венер виступив з пляном господарської співпраці Західньої Німеччини з совєтською зоною.

Урядові партії — Християнських Демократів і Християнських Суспільників — поставилися до проєкту Венера негативно. Натомість партія Вільних Демократів, що належить до коаліційного уряду в Бонні, запротестувала проти рішення своїх партнерів. Вільні Демократи вже й раніше критикували „іммобілізм" — нерухомість закордонної політики уряду Західньої Німеччини.

Призначений Москвою „прем'єр" совєтської зони Німеччини Ульбрихт зразу підхопив ініціятиву Венера: мовляв, він готовий до переговорів із Західньою Німеччиною, як уряд з урядом. Німецькі комуністи настирливо добиваються міжнародного визнання свого режиму в совєтській зоні. Очевидно, Венер і соціял - демократична партія не мають охоти підвищувати „політичну рангу" московського сателіта — Ульбрихта.

Почин Венера треба оцінювати, як спробу вплинути на людність совєтської зони Німеччини і на комуністів, що керують цією провінцією. Відомо, що всі комуністичні режими в европейських „народних демократіях", окрім Югославії, були принесені туди на совєтських багнетах: Польща, Румунія, Болгарія, Чехо-Словаччина, Угорщина мають своїх комуністичних „вождів" з ласки Москви. Але ці „намісники" не хочуть миритися з своєю ролею покірних виконавців наказів Москви і добилися певних поступок для себе у внутрішній і закордонній політиці. Найдалі пішли в цьому напрямі румунські комуністи: вони, на велике огірчення Москви, „переморгуються" з червоним Китаєм, що веде ворожу пропаганду проти СССР.

Відомо, що й серед німецьких комуністів у совєтській зоні Німеччини є велике невдоволення колоніяльним визиском цієї країни Москвою. Господарська співпраця із Західньою Німеччиною, мабуть, підсилила б комуністичну опозицію в совєтській зоні проти Москви і створила б більшу солідарність між населенням розірваної Німеччини.

П. А.

СИНІЙ КАШКЕТ

...Вони ретельно готувалися. Дістали ключі, „відмички", написали на всякий випадок оголошення: „Крамниця зачинена. Ревізія".

Але грабіжників затримали міліціонери, або, як „Молодь України" пише „люди в синіх кашкетах".

Людині в синьому кашкеті тепер, після „указу" Москви, дозволяється заарештувати совєтського громадянина всюди, і то зразу ж на місці. Посварився чоловік з жінкою — хуліганство! Зразу ж ув'язнити! Про це розповіли на зустрічі в редакції „Молодь України" керівники міліції УССР — заступник начальника С. Ластов, дільничний уповноважений Печерського відділу Києва С. Зикунов, старший слідчий Залізничного району Ф. Козлов та інші.

Ігнат Білинський

ДО ПРОБЛЕМИ СВІТОВОГО КОНҐРЕСУ ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ

(Доповідь на IX Конгрес Американських Українців)

(1)

У почутті відповідальности за сповнення своєї історичної місії, що випливає з функціонального відношення української політичної еміграції до визвольної боротьби українського народу на українських землях, як також — відповідальности за збереження і всесторонній розвиток української національної субстанції у вільному світі, верховні представництва українців в Америці — Український Конгресовий Комітет та Комітет Українців Канади — видвигнули ідею скликання Світового Конгресу Вільних Українців (СКВУ) і передали здійснення цього великого задуму Пан - Американській Українській Конференції.

У висліді, на Сесії ПАУК, що відбулася в днях 29 і 30 жовтня 1960 року в Ню Йорку, вирішено однозгідно відбути Конгрес Вільних Українців на основі точно окресленої національно - політичної плятформи, яку ця конференція згідно устійнила, а технічну і програмову підготову Конгресу доручити окремому Підготовчому комітетові в рамках ПАУК, який мав складатися з Програмової комісії при КУК у Канаді та Організаційної комісії при УККА в ЗДА. Устійнено теж тоді, що всі матеріяли СКВУ мають бути випрацьовані цими двома комісіями і спільно узгіднені на пленумах Підготовного комітету, а після узгіднення розіслані всім запрошеним учасникам СКВУ, щоб вони висловили про них свою опінію. Беручи до уваги міжнародне значення Ню Йорку, як осідку Об'єднаних Націй, вирішено відбути СКВУ у цьому місті.

Ідею скликання СКВУ прийняла українська спільнота у вільному світі прихильно, хоч про самий характер і завдання СКВУ були висловлені різні погляди. Одні хотіли бачити СКВУ маніфестаційним виявом вільного українського духа в одноразовій демонстрації для політичної популяризації справи визволення України у вільному світі, — інші висловлювали погляд, що СКВУ повинен стати структуральним завершенням збірного життя української спільноти в діяспорі.

Не минаючи великого політичного значення СКВУ, у відгуках на розіслані Організаційною комісією матеріяли 6-ої Сесії ПАУК у справі СКВУ виразно виявилися погляди майбутніх учасників Конгресу в тенденції не зупинятися на одноразовій маніфестації, а, навпаки, змагати до створення Світового Союзу Вільних Українців, з відповідним оперативним Секретаріятом, який здійснював би чітко окреслені Конгресом завдання.

У ході підготовних праць зарисувалися деякі труднощі, які вплинули на опізнення реченця скликання СКВУ. Зокрема унаслідок підготовних праць до побудови пам'ятника Шевченкові у Вінніпеґу, а опісля до Конгресу КУК, Програмова комісія змогла підготовити належні матеріяли щойно з початком цього року. Ці матеріяли, в писаній формі, простудіювала Організаційна комісія і дала свої завваги на спільному засіданні Підготовного комітету в квітні цього року, в Торонті. Приймаючи матеріяли, як підставу для зредаґування остаточних програмових проєктів на Світовий Конгрес, визначено Редакційну комісію з членів обидвох комісій, якій доручено такі проєкти оформити і предкласти пленумові Підготовного комітету.

Редакційна підкомісія спільно приготовила всі матеріяли програми Конгресу і вповні усе узгіднила. Тепер, наприкінці жовтня цього року, має відбутися пленум Підготовного комітету, який остаточно прийме постанову про ці узгіднені матеріяли програми Конгресу, а після того ці матеріяли будуть розіслані, як проєкти Підготовного комітету, для узгіднення всім запрошеним учасникам СКВУ.

Так у короткому схопленні, як це можна зреферувати в часі, призначеному на цю доповідь, виглядає справа дотеперішньої підготовної праці для скликання СКВУ. Підкреслюю, що всі програмові матеріяли, як маніфести, тези доповідей, резолюції і організаційний статут Світового Секретаріяту СКВУ, мають бути наперед узгіднені всіма учасниками Конгресу.

Одначе, важливий не тільки формально - організаційний бік проблеми скликання Конгресу, але, ще в більшій мірі, важливий ідейний бік Конгресу, а саме — його основна ціль і основні завдання під час Конгресу і після нього.

Ціль Конгресу — це моральна і політична допомога української національної спільноти в усіх вільних країнах українському народові в Україні і на засланні в комуністичних країнах у його визвольній боротьбі за привернення суверенної, соборної державности, зруйнованої воєнним нападом і інвазією Совєтської Росії.

Завданням Конгресу буде устійнити засоби і способи тієї допомоги визвольній боротьбі України та скоординувати цілу акцію допомоги так, щоб однаково діяли всі українські громади у вільних країнах, відповідно до своїх можливостей.

Крім того, ціллю Конгресу буде скоординувати і зміцнити акцію всіх громад, щоб вся українська національна спільнота могла успішніше розвиватися у всіх ділянках свого життя та здобути для себе повну повагу і вплив у країнах свого поселення.

(Закінчення буде)

Читайте українські книжки і газети, бо часто читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

ЛУКА ЛУЦІВ

ІВАН ФРАНКО — БОРЕЦЬ ЗА НАЦІОНАЛЬНУ І СОЦІЯЛЬНУ СПРАВЕДЛИВІСТЬ

(99)

Проф. І. Свєнціцький писав, що „Франко схилив у цій поемі свою бунтарську голову перед добрим пастирем свого народу". Проф. А. Кримський писав у згаданій нами праці в 1898 р., що Франко в 1887 р., коли творив „Панські жарти", позбувся „дуже різких крайностей, позбувся вуглуватої загорілости, — природної у молодика, та навряд чи похвальної у доспілого мужа, — і придбав він більше критичности супроти себе та терпеливости до чужих думок; і ото, коли 1880 року, наприклад, попівство не родило в нім ніяких інших гадок, опроче як „попівської тортури", що силуються вбити людського духа, того „вічного революціонера", — то в 1887 р. Франко міг складати такі твори, де ідеальний герой — піп. А вже ж нема сумніву, що через об'єктивність поезія тільки виграє" (ст. 459).

І. Свєнціцький писав про „доброго пастиря свого народу" в „Панських жартах", а А. Кримський називає священика з цієї поеми „ідеальним героєм — попом". Цитований нами Ю. Кобилецький гадає, що повище „твердження безпідставне. Воно походило з націоналістських теорій про західноукраїнське попівство, як „провідну", „культурну" силу" (ст. 237). Після того Кобилецький вказує на те, що в інших творах Франко змальовує несимпатичні персонажі священиків. Та це не є вистачальним арґументом навіть для Кобилецького, який мусить знати, що в кожній професії є позитивні і неґативні одиниці. Тому Кобилецький наводить уривок листа Франка до Драгоманова, в якому поет оправдується за цю постать священика в своїй поемі, бо Драгоманов робив йому закиди з цього приводу (цей рід впливу професора на свого учня важко було б назвати позитивним, — із національного становища виходячи. — Л.Л.):

„Та й чи ж він (священик) в „Панських жартах" такий уже видеалізований? Звісно, для Цеглинських і Огоновських вистачило те, що він там показаний симпатичною фігурою, щоби з нього зробити ідеал, та мені здавалося, що більше тямущий критик догляне в описі того попа й темних сторін його діяльности, — тої пропаґанди квієтизму та уляглости для властей, того гальмування всякого живого людового руху... Я тямлю, що моя жінка, читаючи поему в рукописі, обурювалась на того попа, — і це було для мене вспокоєнням проти того закиду, що я підхлібив попівству в своїм малюнку" (ст. 237).

Так виправдувався Франко перед Драгомановим, якому не подобалася постать священика в „Панських жартах".

Та тут Франко помилився в своєму покаянному листі до Драгоманова, бо не тільки Цеглинський і Огоновський, але і Свєнціцький та Кримський бачать ідеал доброго пастиря свого народу в тому священикові, який так жертвенно працював для своїх парафіян. О. Кисельов 1956 р. називає „старого попа дещо ідеалізованим" і зауважує таке: „Франко в неопублікованому автографі поеми пояснює, що цей піп в молоді роки був товаришем і другом відомого поета Маркіяна Шашкевича, і це наклало відбиток на його характер, утвердило в ньому любов до народу" (ст. 165).

Невдоволені з цього священика і автори „Історії української літератури" (ст. 529), які пишуть, що „нетиповим є образ священика і його взаємини з паном Мигуцьким", бож згідно з навчанням Леніна духовна особа має спільно з поміщиком гнобити селян-крепаків. Та й сам І. Франко не вважав священиків за ворогів селян. Він мав між ними численних особистих приятелів, яких відвідував і в яких перебував вакаційне дозвілля. Ніхто не може твердити, що автор „Панських жартів" міг би мешкати у „ворогів народу", коли б він їх за таких уважав.

**

В поемі змальована глибока радість з приводу знесення панщини:

Тату, тату!
Ми вольні! Тату, озовись!
Та ж ти цілих сто літ ту кляту
Неволю двигав, і вмирати
Не хотів, а волі ждав! Дивись,
Ми вольні! Бідний, ти дождати
Не міг, — аж нам той промінь блис!
Вже моїх внуків пан в палату
Так, як мене, не забере,
Візьміть мене до себе, тату!
Ваш син свобідним вже умре!

(Там же, 114)

Очевидно, що ця „воля" не була такою, якої сподівалися українські селяни, і як її вихваляє отой звільнений син перед своїм небіжчиком татом на могилці. Він оповідає всю ту історію на те, щоб визволені селяни не спочивали на лаврах, бо:

Ще ж не заснуло наше лихо;
То голосно воно, то тихо
Підкрадується до села.
Хто знає, може доведеться
І вам такого ще дожить,
Що чоловікові здасться:
Ось тут надія всяка рветься,
Тут треба голову зложить!
Пропала правда, згибла доля,
Закована громадська воля,
Неправда всюди верх держить.

Що воно так дійсно сталося, — це показав Іван Франко в своїй повісті, в якій змальоване життя селян зараз після скасування панщини — в творі „Великий шум".

УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДЯНИ!

Залишаючи рідні землі, окуповані московсько-большевицьким ворогом, ми клялись стати речниками поневоленого українського народу перед народами вільного світу. Вірні цьому нашому приреченню, ми багато вже зробили в тому напрямі, щоб здемаскувати забріханість Москви щодо „щасливого життя" українського народу в московській тюрмі народів, званій СССР.

Затривожена нашою працею Москва завзялась паралізувати нашу дію терором, підступом і брехнею. Твердих, незломних борців за українську Правду Москва ліквідує скритовбивчими мордами. А загал нашого громадянства намагається Москва розкласти морально хитрою пропаґандою про „зміни в Україні", змагаючи тим способом до викликання серед української еміграції „зміновіхівства", та підступними трюками „культобміну".

Таким трюком „культобміну" є висилка до Америки „українського" танцювального ансамблю Вірського. Її ціллю, згідно з пляном Москви, є:

1. Заграти на сантименті української людини до українського танцю для того, щоб заманити її на цю московську імпрезу і так зломити моральний хребет чесної української людини, яка клялась бойкотувати большевицьку Москву послідовно на кожному кроці й закликати до цього інших; б) внести серед українців дезорієнтацію і розкол.

2. Серед чужинців — створювати переконання, що а) Москва дозволяє українцям на свобідний розвиток культури; б) що вся українська культура це гопак, а науку й політику творять і ведуть в СССР москалі, бо українці це примітивне російське племя, що ще не виросло понад гопака; в) що українська політична еміграція у вільному світі, беручи участь в імпрезах висланої Москвою „української танцювальної групи", виявляє апробату й задоволення відносинами в УССР.

Саме тоді, коли Москва рафінованими засобами нищить українські культурні цінності, коли вона примітивізує і спростачує українську літературу й мистецтво, коли вона нищить українську мову і переводить насильну русифікацію України, коли винищує українську молодь і українських культурних діячів, коли вона карає за саме вживання української мови — Вірський, розгортаючи свою цинічну пропаґанду, говорить про вільний український нарід і творення культурних чудес, при чому в пресі стверджує, що „...Гастролі Державного заслуженого ансамблю танцю УССР збуджують громадську думку, привертають ще більше уваги до Радянської України і до всього Радянського Союзу, сприяють пожвавленню діяльности української проґресивної еміграції..."

УКРАЇНСЬКІ ПОЛІТИЧНІ ЕМІГРАНТИ!

Чи Ви свідомі всього того? Чи Ви свідомі вповні того, що Вашою участю в організованих Москвою імпрезах типу Вірського Ви помагаєте жорстокому окупантові України здійснювати ті цілі, що про них ми щолиш згадали? Чи ради одного моменту насолоди українським танком Ви готові забути, що його танцює поневолена українська людина, під терором нагана московського окупанта? Чи Ви свідомі того, що купуючи квитки на цю імпрезу, Ви фінансуєте большевицьку пропаґанду у вільному світі? Чи Ви дозволите на те, щоб ляскання гопака заглушувало крик остороги Вашого власного сумління?

Застановіться добре над справою, над наслідками. Поступайте як зріла політично, культурна спільнота, частина поневоленого Москвою українського народу, а не як чуттєво перевражливлена маса. Остерігайте всіх перед участю в підступно організованих Москвою імпрезах, розяснюйте чужинцям дійсну ціль московської затії!

Організація Оборони Чотирьох Свобід України
Головна Управа — Ню Йорк

В Ню Йорку відбулася зустріч із Павлом Вірським та членами його ансамблю

Ню Йорк. — Згідно з одержаними з різних джерел інформаціями, у неділю 16 жовтня ц. р. тут у залі „Вашингтона" в Готелі Ню Йоркер відбулася зустріч із керівником київського Українського Танцювального Ансамблю Павлом Вірським, влаштована нюйоркським Клюбом Круглого Стола. Зустріч відбулася між 7 й 10 вечора, і нею проводив голова Клюбу проф. Всеволод Голубничий. Крім Вірського в зустрічі взяло участь яких 20 осіб з-поміж танцюристів й адміністрації ансамблю, під проводом Данила Федоряченка, як також члени постійної Місії УССР при Об'єднаних Націях — Юрій Кочубей, Іван Непийвода та Віктор Чернявський. Із місцевих українців у зустрічі, яка мала, згідно із заявою її організаторів, приватний характер, брало участь яких 100 осіб — членів Клюбу і запрошених гостей, — мистців, письменників, лікарів, інженерів й інших професіоналістів.

Відкрив зустріч проф. В. Голубничий, вітаючи гостей і пояснюючи їм, що таке Клюб Круглого Стола. Він заявив, що між членами Клюбу є люди різних переконань — націоналісти, соціялісти, демократи, лібералі, консерватисти, але всіх їх єднає ідея Самостійної України і всі вони самостійники. Відповідаючи на вітання, Павло Вірський сказав, що в його ансамблі крім українців, є й росіяни і заступлені в ньому також інші національності. Але, за його словами, ансамбль плекає українське танцювальне мистецтво, базоване на українських традиціях і звичаях, із яких можна черпати ще десять і тридцять і навіть триста літ і тому ж, додав він, дехто вважає його і його танцюристів також „націоналістами". Після своєї короткої промови Павло Вірський по яких 10 хвилинах відійшов, заявляючи, що має зустрітися із імпресаріо ансамблю Солем Гюроком й обговорити з ним справу виступів ансамблю в січні 1967 року в Ню Йорку, після закінчення турне по ЗДА і Канаді. В заступстві Вірського, адміністратор ансамблю Данило Федоряченко представив окремих танцюристів та розповів про розвиток танцювального мистецтва на Україні.

На зустріч надіслав окремого листа, адресованого Вірському, артист Йосип Гірняк, який не міг прибути з огляду на хворобу. В листі висловлено прохання вітати на Україні письменників Миколу Бажана і Юрія Смолича та пригадати їм, щоб вони стояли за шанування пам'яті Леся Курбаса. Листа відчитав актор Володимир Змій. Крім того, з віршованим привітанням для Вірського виступав поет Петро Голубенко.

Під час промови Вірського на залю увійшли поети Іван Драч та Дмитро Павличко, члени делеґації УССР на 21-у сесію Генеральної Асамблеї ОН. Їх привітав керівник зустрічі і попросив до головного столу. Слова вони не забирали. Після закінчення офіційної частини відбулися приватні розмови при перекусці і напитках. Наприкінці проф. В. Голубничий подякував Вірі й Антонові Шумейкам за їхню грошову підтримку в улаштуванні зустрічі.

До З'їзду Українських Журналістів

У справі З'їзду Українських Журналістів Америки і Канади в Торонті в днях 5 і 6 листопада 1966:

БЛИСКАВИЧНИЙ КОНКУРС НА САТИРИЧНІ ЕПІГРАМИ

Приготовляючись приспішеним темпом до З'їзду Українських Журналістів Америки і Канади 5 і 6 листопада ц. р. в Торонті, господар З'їзду СУЖ Канади розписує оцим „Блискавичний Конкурс" на сатиричні епіграми на еміґраційних журналістів, поодинокі органи преси та українську еміґраційну пресу взагалі.

Умови конкурсу: Епіграми — необразливі, коротка форма (нормально 4 рядки) і гострий сатиричний дотеп. Над нагородами подумаємо.

Останній реченець надсилання епіграм на конкурс — 2-го листопада 1966. Адресувати латинкою:

СуЖ Канади. П. О. Бокс 165. Ст. Д., Торонто 9, Онтаріо, Канада.

Епіграми треба підписувати псевдонімом, зазначуючи в окремому закритому коверті правдиве прізвище.

Колеги журналісти! Покажіть, що маєте гостре перо і традиційний український гумор! Епіграми прочитаємо під час Бенкету-Зустрічі першого дня З'їзду, в суботу 5-го листопада увечері.

ДЕКОРАЦІЯ ЗАЛІ

З'їзд СУЖ-ів Америки і Канади відбудеться в просторій модерній залі церкви св. Покрови при вул. Лідс-Оссінгтон (в суботу) і в гарній конвенційній залі Українського Дому при вул. Крісті 83 (в неділю). Прикрашення залі відповідними емблемами взяв на себе мистець Мирон Левицький. Між іншим він приготовляє проєкт пам'ятника Журналістичній качці.

НЕ БУДЕ ПРИВІТІВ!

Тому, що програма З'їзду досить велика а також потрібно заощадити якнайбільше часу на дискусію, під час нарад З'їзду а навіть під час бенкету усних привітів (крім найконечніших) не буде. Ті особи чи організації, що бажають скласти привіти з нагоди З'їзду, повинні прислати їх або передати їх під час З'їзду на письмі. Їх пізніше проголосимо в пресі.

У ГОЛЛЯНДІЇ НАСТАЛА КРИЗА УРЯДУ: опозиція під проводом голови католицької партії перевела в парляменті засудження уряду прем'єра Жозефа Кальса за його бюджетову політику. Королева доручила лідерові опозиції Робертові Шмельцерові скласти новий уряд. Від кінця війни було в Голляндії вже 12 урядів, уряд Кальса був при владі півтора року. Найближчі вибори мають все одно відбутися вже в травні наступного року.

СПОРТ
редагує В. СОХАН

КАЛЕНДАРЕЦЬ ЗМАГАНЬ УКРАЇНСЬКИХ КЛЮБІВ

„Тризуб", Філядельфія — Сейнт Джерард, Балтімор, мистецькі змагання Американської Футбольної Ліґи, міжгупова зустріч, відбудуться в неділю, 23-го жовтня 1966, о год. 2.30 по полудні на грищі Гюстон при 29-ій і Клірфілд вулицях у Філядельфії.

УСК Ню Йорк і „Чорноморська Січ" Нюарк, немають визначених на неділю, 23-го жовтня мистецьких змагань своїх ліґ.

УСК — ГРЕЦЬКО-АМ. СК 1:0

Ню Йорк, 9-го жовтня. — Футболісти УСК-у виборолн перед 1.200 глядачами на Українському Спортовому Майдані в Коледж Пойнті цінну перемогу над сильними греками, які більшу частину змагань мали навіть перевагу. Але греки, хоч і були швидші, грали хаотично, чому протиставив УСК кращу технічно і більше зрівноважену гру. Це й дало дружині УСК-у скромну перемогу одними воротами, що їх здобув Лобатон на 31-ій хвилині зустрічі. В другій половині керівник дружини УСК-у стягнув провідника нападу Сіоні, і це відбилося на грі офензивних ліній. УСК мав ряд добрих нагод підвищити вислід, але не зумів використати підворітніх ситуацій. Оборона УСК-у була добра і певна завдяки зміцненню, яким був Джан Янґ. Напад Грецько-Ам. СК виглядав пробоєвим, але не зумів собі дати ради із певним і зрівноваженими змагунами оборонних ліній УСК-у.

І. Дзядів

— о —

„ЛЕВИ" — НОРВЕЗЬКИЙ СК 0:0

Шикаґо, 9-го жовтня. — Ці змагання за першість Вищої Дивізії були дуже скорі та чесні. Норвежцці доложили всіх старань, щоб здобути хоч одну точку, яка врятувала їх від спаду до Першої Дивізії. Це вирішило відхід з Вищої Дивізії „Крил" та Литовського СК, на місце яких ввійдуть першуни Південної та Північної груп Першої Дивізії, „Польські Орли" та „Ґрін Вайтс". В дружині „Левів" дуже добре заграв воротар Іваник, який вміло заступив Банаха, та оборонці Крат і Еліяшевський. Кампос стрілив був одні ворота для „Левів", але суддя не признав їх, бо два інші змагуни „Левів" були на „офсайді". Склад „Левів": Іваник, Еліяшевський, Крат, Медина, Скороход, Бульба, Нога, Корона, Руїз, Дойле, Гаррісон, Банах, Дижурко, Кампос.

Петро Головатий

— о —

„ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ" — „ОЛІМПІЯ 9:2

Нюарк, 16-го жовтня. — Вже почалася перша рунда міжгрупових розгривок за мистецтво Американської Футбольної Ліґи. З відбутих 5-ти змагань, що відбулися в 4-ох містах: Нюарку, Балтіморі, Гартфорді і Бостоні, чотири закінчилися високими перемогами клюбів групи Північ і тільки в Балтіморі „Інтер Клюб" з Ню Йорку втратив одну точку.

Симпатики українських дружин, „Ч. Січі" і „Тризуба", які зібралися після ранішнього зливного дощу на площі Айронбавнд в Нюарку, перебули більш приємну „нову зливу", якою були 25 ґолів, що їх здобули разом обидві дружини проти польських клюбів „Соколи" і „Олімпія". Перша гра дня, „Соколи" - „Тризуб", закінчилася рекордовою поразкою господарів 16:0! Ця остання, як і попередні двоциферні програні „збираними" змагунами „Соколів", вважається компромітуючим для цього клюбу а ще більше для АФЛіґи. На думку великої більшости любителів цього спорту в стейті Ню Джерзі, член АФЛіґи, що не має справжньої дружини, та хоч би мінімального числа глядачів, повинен зробити місце для більш відповідних кандидатів, якими наприклад є Мадярський СК Вудбрідж.

В другій зустрічі на цій же площі „Ч. Січ" розгромила польську дружину „Олімпію" з Ню Брітен Конектікат, яка в показнику табелі гор, в Південній групі займає 2-ге місце.

В грі з українською дружиною польські футболісти виявили велике завзяття, що, як показалося, не охоронило їх від високої поразки. Серію воріт для „Ч. Січі" в першій половині започаткував Чижович в 20-ій і 23-ій хвилинах з подач Шорта і Л. Вільчака. Чергові ґолі стрілили: Чайка в 28-й з подачі Л. Вільчака, В. Вільчак в 34-ій хвилині з подачі Каздоби і Шорт в 39-ій хвилині гри. В другій півгрі січовики здобули дальші 4 ґолі, стрільцями яких були: Л. Вільчак в 50-ій, Чайка з подачі Каздоби в 63-ій, Чижович в 71-ій і Ґузман з подачі Ляльки в 87-ій хвилині. При стані 4:0 поляки здобули свій перший ґоль в 36-ій і пізніше 5:2 в 60-ій хвилині гри. В цій, як і попередніх усіх відбутих 6-ох змаганнях, відзначилися знову наші молоді українські футболісти власного нарибку: Мирон Воробець, та Лев і Володимир Вільчаки. Склад „Ч. Січі": Льопера (Юрків), Воробець, Каздоба, Павлишин, Лялька, Тирнер, Ґузман, Л. Вільчак, В. Вільчак, Шорт, Чижович, Чайка і Понось.

Показник АФЛіґи (Група Північ), стан з 17 жовтня 1966 р.

	точки	ворота
Тризуб	10:2	27:5
Ч. Січ	10:2	22:9
Бостон	5:5	19:14
Рома СК	3:3	7:9
Гартфорд СК	3:5	7:10
Інтер Клюб	2:8	8:14

О. Твардовський

ДОБРА ІМПРЕЗА НА ДОБРУ ЦІЛЬ

Окремий Комітет при українській католицькій парафії св. Володимира в Елизабеті влаштовує цієї п'ятниці, 21-го жовтня, показ ноші, прибуток з якого вцілості призначений на влаштування нової бібліотеки в школі св. Володимира. Імпреза відбудеться в Елизабет Картерет готелі при 1155 Іст Джерзі вулиці в Елизабеті о год. 8-ій ввечері. На фото: члени Комітету пані Процик і Маранчак та Юрій Катришин у підготові до імпрези.

ГРОМАДСЬКИЙ КОМІТЕТ м. ФІЛЯДЕЛЬФІЇ ПІД ПАТРОНАТОМ МІСЦЕВОГО ВІДДІЛУ УККА

З цієї нагоди, що Спортове Т-во „Тризуб" з Філядельфії здобуло в 1966 році четвертий раз чашу Девара, що є рівнозначним зі здобуттям першенства Америки в копаному м'ячі, Громадський Комітет влаштовує

БЕНКЕТ
в суботу, 29-го жовтня 1966 року

від год. 8-ої веч. в ДОМІ УСО „ТРИЗУБ" при 4932 Н. Брод вул., у Філядельфії

Віримо, що доцінюючи великий вклад праці Т-вом „Тризуб" в ділянці пропаганди українського спорту й взагалі українського імени поза межами поневоленої Батьківщини, — члени нашої Громади возьмуть численну участь в цьому Бенкеті, чим належно відзначать таку велику подію, як здобуття „Тризубом" чемпіонату ЗДА, а разом з тим дадуть доказ, що зусилля Проводу „Тризуба", а зокрема його професійної футбольної команди, не є нікому байдужі та заслуговують на повне признання і підтримку.

З огляду на обмежену кількість місця на залі, просимо завчасу закупити квитки вступу, які можна вже одержати в передпродажі у п. Степана Бриндзея (УСО „Тризуб", 4932 Н. Брод вул., Філядельфія, Па. 19141).

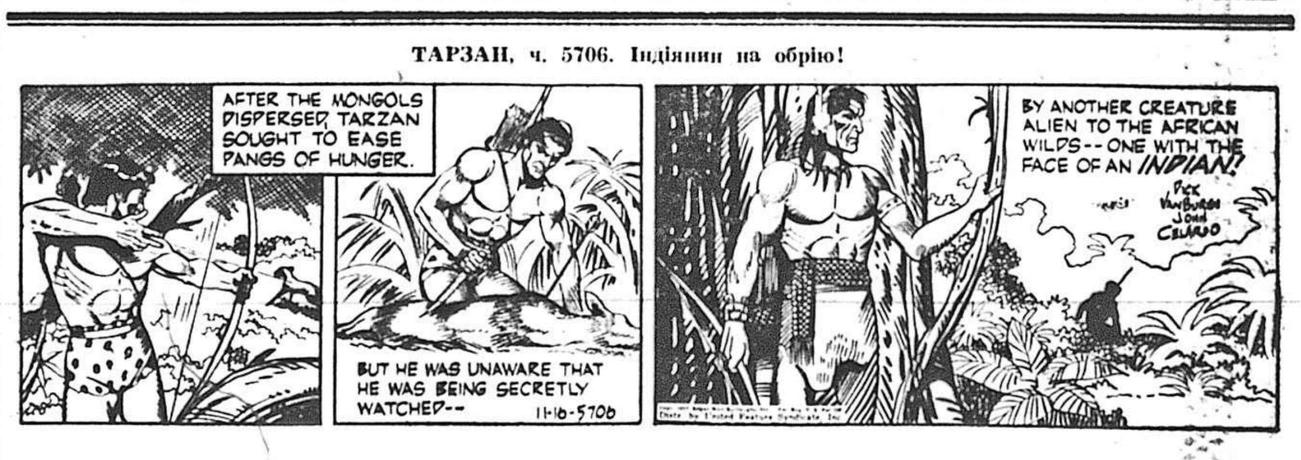
ДІЛОВИЙ КОМІТЕТ:

Роман Савчак, голова; Василь Посполита, секретар; Е. Зибликевич, Б. Паздрій, Ст. Бриндзей, В. Медуха, В. Корчинський, М. Рудий, О. Ортинський — члени.

ШИРОКИЙ ГРОМАДСЬКИЙ КОМІТЕТ:

О. декан М. Харина, о. П. Липин, Н. Алексевич, Б. Артимишин, В. Білаїв, д-р Г. Білик, д-р М. Войтович, д-р Б. Гнатюк, д-р В. Галан, д-р Р. Голубінка, п-ні О. Грабовенська, С. Гавриш, І. Гаврилів, ред. М. Дольницький, В. Забродський, п-ні Д. Завадович, М. Капій, М. Ковальчин, М. Коженьовський, І. Куземський, М. Лисобей, І. Мазепа, М. Ннч, І. Одежинський, С. Новоженок, д-р В. Пушкар, С. Спринський, І. Строчан, д-р В. Ценко, Я. Татомир, Я. Щербак.

ТАРЗАН, ч. 5706. Індіянин на обрію!

Коли монголи розбіглися, Тарзан старавсє заспокоїти приступ гострого голоду.

Але не знав того, що його таємно спостерігали...

Інша, чужа африканській пустині, постать... з індіянським обличчям!